

ЦЭНТРАЛІЗАВАНАЯ СІСТЭМА ДЗЯРЖАЎНЫХ ПУБЛІЧНЫХ БІБЛІЯТЭК Г. МІНСКА

ІНФАРМАЦЫЙНА-БІБЛІЯГРАФІЧНЫ АДЗЕЛ

УСЁ ПАЧЫНАЕЦЦА З ЛЮБВІ

Да 70-годдзя з дня нараджэння Яўгеніі Янішчыц

бібліяграфічны спіс

Мінск 2018

\

Мне па душы глухія пушчы,
Лістоты замяць на дварэ.
Я непрыручанаю птушкай
Жыву між сполахаў і дрэў.
Каторы дзень настрой губляю
І зноў па-новаму люблю.
Бягу, гукаю, выглядаю,
Шукаю, думаю, не сплю.
О, людзі! — Вечныя пытанні,
Вытокі мудрасці і зла.
Нясу ў сваё святое ранне
Любоў і гнеў на паўкрыла.
Мяне ў палёце не скарылі.
А будзе што не так — малю:
Скруціце стомленае крылле
І кінце ў родную раллю.

Прадмова

Паэтычная спадчына Яўгеніі Янішчыц (1948—1988) — адна з самых яркіх і таленавітых старонак беларускай літаратуры апошняй трэці XX стагоддзя.

Нарадзілася Яўгенія Іосіфаўна 20 лістапада 1948 года ў вёсцы Рудка Пінскага раёна Брэсцкай вобласці ў прастай сялянскай сям’і. Паэтычны дэбют Я. Янішчыц адбыўся рана. У шаснаццацігадовым узросце яна ўжо мела першы апублікаваны ў рэспубліканскай перыядыцы верш. Пасля заканчэння сярэдняй школы Яўгенія паступае на вучобу на філалагічны факультэт БДУ. Студэнтка Янішчыц актыўна друкуецца ў зборніках, альманахах, часопісах і газетах. У 1970 годзе выходзіць з друку першы зборнік “Снежныя грамніцы”. У першай палове сямідзесятых Я. Янішчыц некаторы час жыла ў Чэхаславакіі, дзе служыў у арміі яе муж, паэт Сяргей Панізнік. Пасля вяртання на радзіму працавала ў рэдакцыях “Сельскай газеты”, часопіса “Малодосць”. Сямідзесятая гада адзначаюцца выхадам такіх кніг, як “Дзень вечаровы” (1974) і “Ясельда” (1978). Рубеж дзесяцігоддзя, як колісь першая кніга паэтэсы, адзначаны з’яўленнем зборніка “На беразе” (1980). У васьмідзесятых гады, Я. Янішчыц выдае некалькі кніг: “Пара любові і жалю” (1983), “Каліна зімы” (1987). У 1988 годзе, у якім трагічна завяршылася жыццё таленавітай паэтэсы, выйшла кніга выбранага “У шуме жытняга святла” — падсумаванне пройдзенага шляху. Паэзія Я. Янішчыц перакладалася на многія мовы свету. У 1985 годзе выйшла яе кніга вершаў у перакладзе на рускую мову Р. Казаковай — “Спроси у чебреца”. Звярталася Я. Янішчыц і да прозы, напісала некалькі апавяданняў. Я. Янішчыц займалася грамадскай дзейнасцю, удзельнічала ў якасці дэлегата ў рабоце Генеральнай Асамблеі ААН. Паэтычныя творы Я. Янішчыц адзначаны прэміяй Ленінскага камсамола Беларусі і Дзяржаўнай прэміяй Беларусі імя Янкі Купалы.

Творы Я. Янішчыц прыходзяць да чытача (ужо ў выглядзе паэтычнай спадчыны) і ў пазнейшы час. У 2000 годзе, на рубяжы тысячагоддзяў, выдаецца кніга “Выбранае”, а ў 2008 годзе — “Пачынаецца ўсё з любові...”, куды ўвайшло лепшае з напісанага паэтэсай.

Бібліяграфічны спіс “Усё пачынаецца з любові : да 70-годдзя з дня нараджэння Яўгеніі Янішчыц” пазнаёміць вас з матэрыяламі аб жыцці і творчасці выдатнай беларускай паэтэсы, якія знаходзяцца ў фондах дзяржаўнай установы «Цэнтралізаваная сістэма публічных бібліятэк г. Мінска». Паказальнік змяшчае кнігі, артыкулы з часопісаў, газет і зборнікаў. Матэрыял размешчаны — кнігі ў алфавіце, артыкулы ў зваротна-храналагічным парадку. Бібліяграфічны спіс разлічаны на шырокае кола чытачоў.

Творы Я. І. Янішчыц

Янішчыц, Я. І. **Выбранае** : вершы, паэмы : [для сярэдняга і старэйшага школьнага ўзросту] / Яўгенія Іосіфаўна Янішчыц ; [прадмова А. Бельскага]. — Мінск : Мастацкая літаратура, 2009. — 246, [1] с. — (Школьная бібліятэка).

Янішчыц, Я. І. **Выбранае** / Яўгенія Іосіфаўна Янішчыц ; [укладанне: А. Канапелькі, В. Коўтун ; прадмова Дз. Бугаёва]. — Мінск : Мастацкая літаратура, 2000. — 351 с., 1 л. партр., [4] л. фат.

Янішчыц, Я. І. **Каліна зімы** : кніга лірыкі / Яўгенія Іосіфаўна Янішчыц. — Мінск : Мастацкая літаратура, 1987. — 205, [1] с.

Янішчыц, Я. І. **Каханьня сад і ластаўка вясны** : [вершы] / Яўгенія Іосіфаўна Янішчыц. — Мінск : Мастацкая літаратура, 2018. — 109, [1] с. — (100 вершаў).

Янішчыц, Я. І. **На берэзе пляча** : лірыка / Яўгенія Іосіфаўна Янішчыц. — Мінск : Мастацкая літаратура, 1980. — 96 с.

Янішчыц, Я. І. **Пара любові і жалю** : кніга лірыкі / Яўгенія Іосіфаўна Янішчыц. — Мінск : Мастацкая літаратура, 1983. — 223 с., іл.

Янішчыц, Я. І. **Пачынаецца ўсё з любові...** : вершы, паэмы / Яўгенія Іосіфаўна Янішчыц ; [укладанне В. Шніпа]. — Мінск : Мастацкая літаратура, 2008. — 334, [1] с. — (Беларуская паэзія XX стагоддзя).

Янишиц, Е. И. **Спроси у чебреца** : стихи / Евгения Иосифовна Янишиц ; перевод с белорусского Р. Казаковой. — Москва : Советский писатель, 1985. — 88 с., ил.

Янішчыц, Я. І. **У шуме жытняга святла** : вершы, паэмы / Яўгенія Іосіфаўна Янішчыц. — Мінск : Мастацкая літаратура, 1988. — 414 с., 1 л. партр.

Яўгенія Янішчыц: творы, жыццяпіс, каментарыі : у 4 т. / [укладальнікі: С. У. Калядка, Т. П. Аўсяннікава]. — Мінск : Беларуская навука, 2016. — Т. 1. — 597, [2] с., [6] л. іл.

Яўгенія Янішчыц: творы, жыццяпіс, каментарыі : у 4 т. / [укладальнікі: С. У. Калядка, Т. П. Аўсяннікава]. — Мінск : Беларуская навука, 2017. — Т. 2. — 599, [1] с., [6] л. іл., партр.

Творы ў літаратурных зборніках

Зямля бацькоў, святая... : зборнік вершаў пра малую Радзіму / [укладанне В. Шніпа]. — Мінск : Мастацкая літаратура, 2018. — 142, [1] с. — (100 вершаў).
Вершы Я. Янішчыц на с. 97—101.

Аб роднай прыродзе : паэзія і проза / [укладанне В. Шніпа]. — Мінск : Мастацкая літаратура, 2017. — 237, [1] с.
У кнігу ўвайшлі творы паэтаў і празаікаў розных пакаленняў, сярод якіх Яўгенія Янішчыц.

Ад шчырага сэрца : падарунак любай маме / [укладальнік А. Бадак]. — Мінск : Мастацкая літаратура, 2016. — 254, [1] с.
Верш Я. Янішчыц “Сыноч і маці” на с. 222.

Вясёлка : вершы, апавяданні, казкі, п'есы, песні, смяшынкi, загадкі / [укладанне: У. Ліпскага, В. Дранько-Майсюка, А. Экава]. — Мінск : Мастацкая літаратура, 2017. — 254, [1] с.
Верш Я. Янішчыц “Хто ўключае сонейка” на с. 38.

Творы ў перыядычных выданнях

Янишиц, Е. И. **Меж звезд, меж снов, меж бытия** : стихи / Евгения Янишиц ; перевод с белорусского Изяслава Котлярова // Неман. — 2013. — № 11. — С. 97—100.

Янішчыц, Я. **3 паэмы “Ягудны хутар”** / Яўгенія Янішчыц // Польша. — 2008. — № 11. — С. 164—167.

Янишиц, Е. **Начинается все с любви...** : стихи / Евгения Янишиц // Неман. — 2008. — № 10. — С. 80—82.

Аб жыцці і творчасці паэтэсы

Янішчыц Яўгенія Іосіфаўна // Беларуская энцыклапедыя : у 18 т. — Мінск, 2004. — Т. 18, кн. 1. — С. 271.

Янишиц Евгения Иосифовна // Республика Беларусь : энциклопедия : [в 7 т.]. — Минск, 2008. — Т. 7. — С. 721.

Янішчыц Яўгенія Іосіфаўна // Беларускі фальклор : энцыклапедыя : у 2 т. — Мінск, 2006. — Т. 2. — С. 819.

Янішчыц Яўгенія Іосіфаўна // Энцыклапедыя літаратуры і мастацтва Беларусі : у 5. — Мінск, 1987. — Т. 5. — С. 686.

Янішчыц Яўгенія Іосіфаўна // Беларускія пісьменнікі : біябібліяграфічны слоўнік : у 6 т. / [пад рэдакцыяй А. В. Мальдзіса]. — Мінск, 1995. — Т. 6. — С. 492—497.

Янішчыц Яўгенія Іосіфаўна // Беларускія пісьменнікі (1917—1990) : даведнік / [складальнік А. К. Гардзіцкі]. — Мінск, 1994. — С. 634.

Янішчыц Яўгенія Іосіфаўна // Культура Беларусі : энцыклапедыя : [у 6 т.]. — Мінск, 2015. — Т. 6. — С. 479.

Калядка, С. У. Беларуская сучасная жаночая паэзія. Мастацкія канцэпцыі "жаночага шчасця" : [Яўгенія Янішчыц] / Святлана Уладзіміраўна Калядка. — Мінск : Беларуская навука, 2010. — 161, [2] с.

Калядка, С. У. Непрыручаная птушка Палесся : творчая індывідуальнасць Яўгеніі Янішчыц / Святлана Уладзіміраўна Калядка ; [навуковы рэдактар У. В. Гніламёдаў]. — Мінск : Беларуская навука, 2007. — 216 с., 1 л. партр., [6] л. фат.

Казлоўская, І. "Пачынаецца ўсё з любові" : літаратурна-музычная вечарына да 70-годдзя з дня нараджэння Яўгеніі Янішчыц (IX—XI класы) / Ірэна Казлоўская // Роднае слова. — 2018. — № 10. — С. 64—68.

Захарэвіч, К. 1990-я. Час надзеі. Жэня Янішчыц / Кацярына Захарэвіч // Маладосць. — 2018. — № 4. — С. 93—95.

Семяняка, І. Я. Праблемнае навучанне — шлях да творчага засваення ведаў : вывучэнне творчасці Яўгеніі Янішчыц / І. Я. Семяняка // Народная асвета. — 2017. — № 1. — С. 65—68.

Слука, А. Лірычная сімфонія : [Яўгенія Янішчыц] / Алег Слука // Польша. — 2015. — № 12. — С. 168—173.

Навумчык, М. І. Вывучэнне тэмы "Яўгенія Янішчыц" : (тэставое заданне, 11-ты клас) / М. І. Навумчык // Беларуская мова і літаратура. Серыя "У дапамогу педагогу". — 2015. — № 9. — С. 47—48.

Падліпская, З. І. Духоўны свет лірычнай гераіні ў паэзіі Яўгеніі Янішчыц і Ганны Ахматавай : (матэрыял да ўрокаў у 11-тым класе) / З. І. Падліпская // Беларуская мова і літаратура. Серыя "У дапамогу педагогу". — 2014. — № 10. — С. 8—12.

Навасельцава, Г. В. "Паэт — угоднік рыфмаў і пакут ..." / Святлана Калядка // Польша. — 2014. — № 6. — С. 53—82.

Барбарчык, С. Гарчынка песні недапетай : гадзіна паэзіі Я. Янішчыц / С. Барбарчык, Л. Астапенка // Бібліятэка прапануе. — 2013. — № 12. — С. 2—5.

Баравікова, Р. Паэзія. Душа. Айчына / Раіса Баравікова // Польша. — 2013. — № 11. — С. 165—170.

Аўсяннікава, Т. Яе талент быў навідавоку / Тамара Аўсяннікава // Польша. — 2013. — № 11. — С. 171—177.

Катляроў, І. Жыцця загадкавы палёт / Ізяслаў Катляроў // Літаратура і мастацтва. — 2013. — 22 лістап. — С. 6.

Калядка, С. Краю бласлаўленага дачка / Святлана Калядка // Літаратура і мастацтва. — 2013. — 22 лістап. — С. 7.

Дзмітрыенка, А. Малая радзіма ў светлых колерах лірыкі [Я. Янішчыц] / Алена Дзмітрыенка // Роднае слова. — 2013. — № 1. — С. 71—72.

Аўсяннікава, Т. Абнадзееныя дні / Тамара Аўсяннікава // Маладосць. — 2011. — № 3. — С. 133—136.

Псіхалагічны спектр экзистэнцыяльнага светабачання ў лірыцы Яўгеніі Янішчыц // Міждысцыплінарныя даследаванні актуальных праблем тэорыі літаратуры / [М. А. Тычына і інш.]. — Мінск, 2011. — С. 237—244.

Герцык, А. В. Вывучэнне паэзіі Я. Янішчыц у 11 класе / А. В. Герцык // Беларуская мова і літаратура. (Серыя "У дапамогу педагогу"). — 2010. — № 12. — С. 33—40.

Галубовіч, Л. Яўгенія Янішчыц / Леанід Галубовіч // Сыс і кулуары : літаратурна-крытычныя эсэ / Леанід Галубовіч. — Мінск, 2010. — С. 50—55.

Калядка, С. У. Феміннасць і фемінінасць у вобразах лірыкі кахання (па творчасці Яўгеніі Янішчыц) / Святлана Калядка // Беларуская сучасная жаночая паэзія : мастацкія канцэпцыі "жаночага шчасця" / Святлана Калядка. — Мінск, 2010. — С. 76—85.

Мішчанчук, М. "Ластаўка з Палесся" : вывучэнне паэзіі Яўгеніі Янішчыц у школе / Мікола Мішчанчук // Роднае слова. — 2008. — № 11. — С. 15—17; № 12. — С. 22—27.

"Мы ўсе табой, табою будзем жыць..." : вянок памяці // Маладосць. — 2008. — № 11. — С. 95—96.
Вершы, прысвечаныя Яўгеніі Янішчыц.

Нуждзіна, Т. "Тчэцца памяць ніткай суровай..." / Тамара Нуждзіна // Маладосць. — 2008. — № 11. — С. 97—105.

Хвалеі, Я. Мая аднакурсніца — палеская ластаўка / Яўген Хвалеі // Маладосць. — 2008. — № 11. — С. 105—106.

Панізнік, С. Наўздагон / Сяргей Панізнік // Маладосць. — 2008. — № 11. — С. 107—108.

Бугаев, Д. Триумф і трагедія / Дмитрий Бугаев // Неман. — 2008. — № 11. — С. 145—155.

Колядко, С. "Я знаю: свет багаты на любоў..." / Светлана Колядко // Неман. — 2008. — № 11. — С. 156—160.

Захарэвіч, М. Святло нашых сустрэч / Марыя Захарэвіч // Польша. — 2008. — № 11. — С. 163.

Калядка, С. Шчымлівая песня непрыручанай птушкі : творчасць Яўгеніі Янішчыц / Святлана Калядка // Роднае слова. — 2008. — № 11. — С. 10—12.

Аўсяннікава, Т. "Боль які? Якога болю эра?" : старонкі жыцця і творчасці Яўгеніі Янішчыц / Тамара Аўсяннікава // Роднае слова. — 2008. — № 11. — С. 13—14.

Рэбковец, В. Под звездой Янищиц / Валерий Рэбковец // Неман. — 2008. — № 10. — С. 75—79.

Лавровіч, Н. Тропинка к Родине моей / Николай Лавровіч // Неман. — 2008. — № 10. — С. 116—117.

Гордей, В. "Черный ворон над белой розой..." / Виктор Гордей // Неман. — 2008. — № 10. — С. 164—169.

Ильин, А. Как у каждого, было начало / Александр Ильин // Неман. — 2008. — № 10. — С. 170—174.

Мяснікоў, А. Ф. Яўгенія Янішчыц (1948—1988): "Любоў мая, ты песня, і маркота..." / Анатолий Мяснікоў // Сто асоб беларускай гісторыі : гістарычныя партрэты / Анатолий Мяснікоў. — Мінск, 2008. — С. 328—331.

Бутэвіч, А. І. Жыццё, знітаванае паэзіяй / Анатолий Бутэвіч // Пад небам беларускага слова : пра пісьменнікаў, літаратуру і не толькі : [літаратурныя эсэ замалёўкі, крытычныя артыкулы] / Анатолий Бутэвіч. — Мінск, 2007. — С. 196—205.

Курков, И. Н. Неприрученная птица / Илья Курков // Брестчина : легенды, события, люди / Илья Курков. — Минск, 2005. — С. 78—79.

Бугаёў, Д. Я. Летуценніца на скразняках эпохі : (Яўгенія Янішчыц) / Дзмітрый Бугаёў // Служэнне Беларусі : праблемныя артыкулы, літаратурныя партрэты, эсэ, успаміны / Дзмітрый Бугаёў. — Мінск, 2003. — С. 302—325.

Гарэлік, Л. М. Яўгенія Янішчыц, 1948—1988 / Л. Гарэлік // Гісторыя беларускай літаратуры XX стагоддзя : у 4 т. / НАН Беларусі, АДДЗЯленне гуманітарных навук і мастацтваў, Інстытут літаратуры імя Я. Купалы ; [рэдкалегія: У. В. Гніламедаў і іншыя ; навуковыя рэдактары: У. В. Гніламедаў, С. С. Лаўшук]. — Мінск, 2003. — Т. 4, кн. 2. — С. 625—648.

Чароўная кветка беларускай паэзіі // Да юбілейных вечарын : [сцэнарыі прысвечаныя вядомым беларускім пісьменнікам і паэтам] / рэдактар-укладальнік Л. І. Жук. — Мінск, 2003. — С. 52—71.
Матэрыялы да літаратурнай вечарыны, прысвечанай творчасці беларускай паэткі Яўгеніі Янішчыц.

Макарэвіч, В. С. Жыгнёвае святло : (лірычнае "я" ў паэзіі Яўгеніі Янішчыц) / Васіль Макарэвіч // Пяро і бліскавіца : вершы, паэмы, артыкулы / Васіль Макарэвіч. — Мінск, 2001. — С. 197—207.